

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ «Оріхівський фаховий коледж
Таврійського державного агротехнологічного університету
імені Дмитра Моторного»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор коледжу

[Signature] В.А.Наранович

» листопада 2020 року

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію самостійної роботи студентів

Схвалено педагогічною радою
від «09» листопада 2020р., протокол №5

Положення про організацію самостійної роботи студентів/
Галчанський М.В., Болюта О.Б., Синчило І.П., Колеснік А.П., Прищенко
Ю.С. – Оріхів, ВСП ОК ТДАТУ, 2020

Положення про організацію самостійної роботи студентів розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту» та Положення про організацію освітнього процесу. Положення визначає вимоги та умови, необхідні для організації самостійної навчальної та наукової роботи студентів, та спрямоване на вирішення таких завдань, як визначення принципів та порядку організації самостійної роботи студентів; створення умов для реалізації єдиного підходу викладачів до організації самостійної роботи студентів; визначення ролі та завдань самостійної роботи студентів.

Авторський колектив:

Галчанський М.В. – заступник директора з навчальної роботи;

Болюта О.Б. – методист коледжу;

Синчило І.П. – голова циклової комісії загальноосвітніх дисциплін;

Колеснік А.П. – голова циклової комісії загальнотехнічних та спеціальних дисциплін;

Прищенко Ю.С. - голова циклової комісії соціальних, економічних та облікових дисциплін

Положення затверджено та введено в дію наказом по коледжу
від «___» _____ 2020 р. № 190-од

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Зміст і види самостійної роботи студента.....	3
3. Організаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студента....	4
4. Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення умов для самостійної роботи студента.....	7
5. Методичне забезпечення самостійної роботи.....	8
6. Організація самостійної роботи студентів.....	9
7. Система контролю самостійної роботи студентів.....	11
8. Критерії оцінки результатів СРС.....	14
9. Умови реалізації.....	14

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1.Дане положення укладено на підставі закону «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», Положення про організацію навчального процесу.

1.2.Самостійна робота є одним з найважливіших компонентів освітнього процесу, що передбачає інтеграцію різних видів індивідуальної та колективної навчальної діяльності, яка здійснюється як під час аудиторних, позааудиторних занять, без участі викладача, так і під його безпосереднім керівництвом.

1.3.Самостійна робота студентів (СРС) – це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СРС спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами під час навчання, їх поглиблення, набуття і удосконалення практичних навичок та умінь відповідно до обраної спеціальності. СРС двоєдина: формування самостійності як риси особистості й засвоєння знань, умінь, навичок. Це дає змогу сформуванню основні функції самостійної роботи.

Засвоєння систематизованих знань з дисципліни визначають **пізнавальну функцію СРС**.

Не менш важливою є функція формування вмінь і навичок, самостійного їх оновлення й творчого застосування (**самоосвітня функція**).

До цього ж, працюючи самостійно, студент змушений повсякчас передбачати й оцінювати як можливий результат, так і саме виконання завдання (**прогностична функція**), а також за потреби вчасно корегувати свою діяльність (**корегуюча функція**).

Окрім практичного спрямування, самостійна робота має важливе виховне значення (**виховна функція**), адже вона формує самостійність не тільки як сукупність певних умінь і навичок, а й рису характеру, яка відіграє істотну роль у структурі особистості сучасного спеціаліста вищої кваліфікації.

І, нарешті, СРС дає можливість наблизити навчальну діяльність до майбутньої професії через систему типових завдань зі спеціальності та з конкретної дисципліни, тобто реалізувати ранню професіоналізацію навчання.

1.4.Підвищення ролі самостійної роботи в процесі навчання вимагає відповідної організації навчального процесу, модернізації навчально-методичної документації, розробки нових дидактичних засобів навчання, навчально-методичної літератури, спрямованої на ефективну організацію самостійної роботи студентів, нових форм та методів контролю та самоконтролю знань.

1.5.Дане положення визначає вимоги та умови, що необхідні для організації самостійної навчальної роботи студентів, та спрямоване на вирішення таких завдань:

- ✓ визначення принципів та порядку організації самостійної роботи студентів ВСП «Оріхівський коледж ТДАТУ» ;
- ✓ створення умов для реалізації єдиного підходу викладачів до організації самостійної роботи студентів;
- ✓ визначення змісту, форм та видів організації СРС.

2. ЗМІСТ І ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

2.1. Зміст самостійної роботи студента визначається робочою навчальною програмою конкретної дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача.

2.2. Самостійна робота студентів включає:

- ✓ підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);
- ✓ виконання завдань з навчальної дисципліни протягом семестру;
- ✓ роботу над окремими темами навчальних дисциплін, які згідно з робочою навчальною програмою дисциплін винесені на самостійне опрацювання студентів;
- ✓ підготовку до всіх видів контрольних випробувань, у тому числі до курсових, модульних і комплексних контрольних робіт;
- ✓ виконання завдань, передбачених програмою практики;
- ✓ участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах тощо;
- ✓ підготовку до державної підсумкової атестації.

2.3. Для організації СРС необхідні такі умови: готовність студентів до самостійної роботи, мотив для надбання знань; наявність і доступність необхідної навчально-методичної літератури та довідкового матеріалу; наявність відповідної матеріально-технічної бази: навчально-лабораторного обладнання, комп'ютерних класів тощо; система регулярного контролю якості виконаної самостійної роботи; консультаційна допомога викладача.

3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

3.1. Зміст самостійної роботи студентів з конкретної дисципліни визначаються навчальною та робочою програмами вивчення дисципліни.

3.2. Навчальний час, відведений на самостійну роботу студента, регламентується навчальним та робочим навчальним планом і повинен складати не менше, ніж $\frac{1}{3}$ загального обсягу навчального часу та не більше $\frac{2}{3}$ від загального обсягу навчального часу, відведеного на вивчення окремої навчальної дисципліни при обсязі одного кредиту ЕКТС 36 годин і $\frac{1}{2}$ загального обсягу при обсязі одного кредиту ЕКТС – 30 годин.

3.3. Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи студентів визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної програми, а також питомої ваги в навчальному процесі практичних, семінарських і лабораторних занять.

3.4. Викладачі коледжу

✓ *ознайомлюють студентів:*

- з формами та методами організації навчального процесу в навчальному закладі, методикою організації самостійної роботи, критеріями оцінювання якості самостійної роботи;
- метою, засобами, трудомісткістю, строками виконання, формами контролю СРС.

✓ *формують:*

- навички роботи з підручниками, класичними першоджерелами та сучасною науковою літературою;
- навички пошуку оптимальних варіантів відповідей, розрахунків, рішень;
- навички застосування інтерактивних технологій;
- ✓ *проводять, здійснюють:*
- групові та індивідуальні консультації;
- систематичний контроль за виконанням студентами завдань, рекомендованих до самостійного опрацювання;
- аналіз та оцінку роботи студента.

4. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Самостійна робота студента над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної навчальної дисципліни забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни:

- основна література (підручник, конспект лекцій викладача, навчальні (в тому числі електронні) та методичні посібники);
- додаткова література (наукова, фахова, монографічна, періодична);
- методичні матеріали (методичні вказівки, методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи студентів).

4.2. Самостійна робота над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися в бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, а також у домашніх умовах. При організації самостійної роботи студентів з використанням складного обладнання чи устаткування, складних систем доступу до інформації (наприклад, комп'ютерних баз даних, систем автоматизованого проектування тощо) надається допомога і можливість отримання необхідної консультації з боку фахівця (викладача).

4.3. Під час планування в робочій програмі рекомендовано чітко зазначати тему, яка виноситься на самостійне вивчення, кількість годин, вид навчального завдання, форми контролю.

4.4. Бібліотека забезпечує СРС необхідною літературою та інформацією (комплектуює бібліотечний фонд навчальною, методичною, науковою, періодичною, довідковою літературою згідно навчальних планів і програм (у тому числі літературою на електронних носіях).

4.5. Самостійна робота студентів може також проводитись на базах практики в період проведення всіх видів навчальних та виробничих практик на підприємствах різного профілю міста та регіону.

4.6. При проведенні лабораторних, самостійних робіт на технічному чи лабораторному устаткуванні з метою безпечного проведення робіт всі студенти ознайомлюються з правилами техніки безпеки, протипожежними заходами, правилами особистої гігієни, способами надання першої медичної допомоги при нещасних випадках і т.п.

5. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

5.1. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичної літератури, передбаченої для вивчення конкретних навчальних дисциплін.

Навчально-методичним забезпеченням є:

- ✓ навчальні робочі початкові програми дисциплін, підручники та навчальні посібники, навчальні матеріали як в друкованому, так і в електронному вигляді;
- ✓ методичні рекомендації та посібники з організації СРС;
- ✓ завдання для самостійної роботи студентів;
- ✓ інструкції та методичні вказівки до виконання лабораторних робіт, семестрових завдань тощо;
- ✓ тематика курсових робіт та проектів і методичні рекомендації щодо їх виконання;
- ✓ питання до іспитів та заліків;
- ✓ методичні вказівки щодо написання та оформлення звітів про проходження практики.

5.2. Методичне забезпечення самостійної роботи студентів повинне передбачати й засоби самоконтролю (тести, пакети ККР тощо).

5.3. З метою допомоги студентам у самостійному оволодінні знаннями навчальної дисципліни викладачу рекомендується підготувати методичні вказівки (рекомендації), основними складовими яких можуть бути:

- загальні відомості з теми (розділу), що виноситься на самостійне вивчення;
- перелік питань для самостійного вивчення;
- перелік літератури і періодичних видань;
- вказівки до вивчення питань теми (розділу), конкретні завдання студенту з кожного винесеного питання з порадами щодо їх виконання;
- текст лекції (у разі відсутності необхідної літератури);
- питання і тести для самоконтролю знань студента;
- питання і вимоги до оцінки якості знань студента з теми (розділу).

5.4. Навчально-методична література повинна розроблятися з урахуванням специфіки різних видів самостійної роботи, в ній має бути визначена система оцінювання результатів СРС (критерії оцінювання).

5.5. Залежно від особливостей навчальної дисципліни викладач може пропонувати студентам різні види завдань самостійної роботи:

- ☐ переробка інформації, отриманої безпосередньо на аудиторних навчальних заняттях;
- ☐ робота з відповідними підручниками та власним конспектом лекцій;
- ☐ самостійне вивчення окремих тем або питань з розробкою конспекту;
- ☐ робота з відповідною літературою;
- ☐ підготовка рефератів та повідомлень;
- ☐ творчі завдання (доповіді, проекти, огляди тощо);
- ☐ здійснення підготовчої роботи до лабораторних та практичних занять;
- ☐ виконання курсових робіт (проектів).

6. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

6.1. Методика організації самостійної роботи залежить від структури, характеру та особливостей дисципліни, що вивчається, обсягу годин, виділених на її вивчення, виду завдань для самостійної роботи, рівня підготовки студентів та умов навчальної діяльності.

6.2. Визначення змісту самостійної роботи студентів, форм та методів її організації покладається на викладача.

Формування змісту самостійної роботи включає:

- ✓ визначення та обґрунтування необхідного переліку розділів, тем, питань, завдань, що виносяться на самостійну роботу студентів;
- ✓ визначення змісту та обсягу теоретичної навчальної інформації та практичних завдань з кожної теми, які виносяться на СРС;
- ✓ відбір методів та форм самостійної роботи студентів відповідно до сучасних технологій навчання;
- ✓ визначення форм та методів контролю за самостійним виконанням студентами завдань;
- ✓ розробка критеріїв оцінювання результатів СРС.

6.3. Критерії визначення навчальних матеріалів, які можуть бути запропоновані студентам для самостійного опрацювання:

- взаємозв'язок змісту навчального матеріалу для самостійної роботи з матеріалом, вивченим у процесі аудиторних занять;
- відповідність обсягу та рівня складності запропонованого навчального матеріалу реальним можливостям, рівню підготовленості студентів та часу, відведеному на самостійне вивчення даного матеріалу;
- змістовно-технологічний взаємозв'язок між формами та методами самостійного вивчення студентами навчального матеріалу, самоконтролю знань, з одного боку, та дидактичними вимогами до рівня засвоєння, засобами контролю та оцінювання набутих знань, з іншого.

6.4. На самостійне опрацювання студентів виносяться навчальні матеріали:

- за рівнем складності доступні для самостійного вивчення;
- що розширюють, доповнюють, деталізують знання основ, викладених в базовому курсі;

- аналогічні вивченим, побудовані на принципах, вже розглянутих у попередніх темах;
- спрямовані на формування навичок та стійких знань: вправи, задачі, розрахунково-графічні роботи тощо;
- матеріали практичного спрямування, тобто такі, які ілюструють застосування загальних принципів, викладених в базовому курсі, у виробничих умовах.

Винесення тих чи інших тем навчального курсу на самостійне опрацювання студентів залежить від рівня методичного забезпечення дисципліни в цілому та окремих її тем зокрема.

6.5. Планування самостійної роботи студентів:

Робочі навчальні програми дисциплін, які складаються викладачами, передбачають:

- визначення в кожній темі дисципліни питань, які виносяться на самостійну роботу студентів, з посиланням на основну та додаткову літературу;
- перелік рекомендованої навчальної та інструктивно-методичної літератури до практичних та семінарських занять, лабораторних робіт із зазначенням сторінок до кожної теми;
- окремий розділ «Організація СРС», в якому викладач має визначити мету та основні види можливих індивідуальних завдань (курскових проектів та робіт, рефератів, РГР тощо), тематику (перелік тем та завдань) і вимоги до виконання та обсягу роботи (кількість графічного матеріалу, кількість сторінок пояснювальної записки та РГР) із зазначенням кількості годин на СРС;
- критерії оцінювання знань, умінь та навичок студентів.

Робоча навчальна програма дисципліни регламентує обсяг та зміст самостійної роботи студентів при вивченні дисципліни.

В робочій програмі дисципліни в розділі «Організація СРС» необхідно визначити теми або питання теоретичного матеріалу дисципліни, які виносяться на СРС, із зазначенням годин на їх вивчення.

В індивідуальному плані роботи викладача в розділі «Методична робота» викладач планує розробку методичного забезпечення самостійної роботи студентів.

6.7. В циклових комісіях повинні бути зібрані матеріали для організації самостійної роботи студентів з кожної конкретної дисципліни в паперовій та електронній формах як складова частина навчально-методичного комплексу дисципліни.

6.9. Студенти, які починають вивчати дисципліну, з перших занять повинні бути поінформовані викладачем щодо системи організації самостійної роботи з даного курсу – обов’язкових та вибіркового завдань, термінах їх виконання, кількості балів за кожен вид робіт, а також отримати докладну інформацію про основну та додаткову літературу, рекомендовану до самостійного вивчення дисципліни.

6.10. В навчальній та інструктивно-методичній літературі, яка розробляється викладачами для СРС, містяться методичні рекомендації до вивчення дисципліни, питання до самоконтролю, порядок та приклади розв’язання типових задач тощо.

7. СИСТЕМА КОНТРОЛЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

7.1. Основною формою контролю та оцінювання самостійної роботи студентів є проведення контрольних заходів. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студентів. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершених етапах. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію студента.

7.2. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

7.3. Контроль СРС здійснюється в залежності від виду самостійної роботи і передбачає такі форми:

- ☐ тестування;
- ☐ контрольні та розрахунково-графічні роботи;
- ☐ контрольні питання після кожної лекції;
- ☐ співбесіда;
- ☐ захист курсових робіт і проектів;
- ☐ перевірка виконання індивідуальних завдань під час практики;
- ☐ ділові ігри та творчі наукові конференції;
- ☐ колоквіуми;
- ☐ завдання, що передбачають нестандартні рішення;
- ☐ звіти з виконання лабораторних та інших видів робіт;
- ☐ заповнення зошиту з самостійної роботи;
- ☐ інші форми.
- ☐ використання освітніх сайтів;
- ☐ роботи з електронними виданнями;
- ☐ виконання індивідуальних завдань на основі використання ІКТ;
- ☐ поточна атестація за допомогою електронного тестування, як одна з форм організації контролю за самостійною роботою студентів.

7.4. Можливі форми самостійної роботи студентів, форми контролю та звітність

Види та форми самостійної роботи студентів	Форми контролю та звітності
<i>I. Підготовка до поточних аудиторних занять</i>	
1.1. Вивчення обов'язкової та додаткової літератури, текстів лекцій тощо	1.1. Активна участь у різних видах аудиторних занять
1.2. Виконання домашніх завдань	1.2. Перевірка правильності виконання завдань

1.3.Підготовка до семінарських (практичних, лабораторних) занять	1.3.Активна участь у семінарських (практичних, лабораторних) заняттях
1.4.Підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю	1.4.Написання контрольної роботи тощо
II. Пошуково-аналітична робота	
2.1. Пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою	2.1. Розгляд підготовлених матеріалів під час аудиторних занять
2.2. Написання реферату за заданою проблематикою	2.2. Обговорення (захист) матеріалів реферату під час аудиторних занять або перевірка роботи викладачем
2.3. Аналіз конкретної виробничої ситуації та підготовка аналітичної записки	2.3. Розгляд підготовлених матеріалів, участь у діловій грі
2.4. Практикум з навчальної дисципліни з використанням програмного забезпечення	2.4. Перевірка правильності виконання завдань
2.5. Підготовка курсової роботи (проекту)	2.5. Захист курсової роботи (проекту)
III. Наукова робота	
3.1.Участь у наукових студентських конференціях і семінарах	3.1.Апробація результатів наукових досліджень на наукових студентських конференціях і семінарах
IV. Проходження практики	
4.1.Проходження практики на підприємстві, фірмі або в установі	4.1.Звіт за результатами практики

7.5. Оцінки (бали), одержані студентами за виконання різних видів самостійної роботи, виставляються в журналі викладача і входять до складу модульної оцінки (при кредитно-модульній системі навчання), тобто кількості балів, яку отримав студент у результаті контролю його знань, умінь

та навичок при виконанні усіх видів навчальних робіт, віднесених до відповідного модуля.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТІВ СРС

8.1. У процесі проведення контрольних заходів викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних задач;
- обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- оформлення матеріалів згідно до визначених діючих вимог.

10. УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ

Положення може бути змінено та доповнено за ініціативою методичної ради.

Викладачі можуть керуватись даним Положенням при розробці методичних вказівок та рекомендацій щодо організації самостійної роботи студентів з урахуванням специфіки умов реалізації освітньо-професійних програм конкретної дисципліни.

ДОДАТКИ

Державний стандарт освіти – це сукупність норм, які визначають вимоги до освітньо-кваліфікаційного рівня.

Навчальний план – це нормативний документ коледжу, який складається на підставі освітньо-професійної програми та структурно-логічної схеми підготовки спеціалістів і визначає перелік та обсяг нормативних і вибіркових навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення,

конкретні форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми та засоби проведення поточного й підсумкового контролю.

Курсові проекти (роботи) є одним із основних видів індивідуальних завдань студентів, передбачених робочим навчальним планом. Вони виконуються з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та їх застосування до вирішення конкретного фахового завдання. Тематика курсових проектів (робіт) розробляється і затверджується відповідною цикловою комісією.

Самостійна робота студента є основним за способом оволодіння навчальним матеріалом і виконується в позааудиторний час.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, регламентується навчальним планом.